

Oh, ne dodiruj me Oh, ne dodiruj,

Oh, ne Oh!

I »ženske« fascikle se smesta spustiše uz bok druga Berije. Ovaj ih lagano prevrće pre nego se odluči koju će otvoriti. Nezgoda je to sa ženama što ih čovek nikako ne može imati sve u isti mah.

— Sonječka Aleksandrovna Kostunov — čita, coknuvši najpre jezikom. — 92, 78, 96. Oči bleđe plavе. Kosа dugačka i crna. Sise kruško-like. Dupe obilato, nikako preveliko. 18 godina. 25. 02. 1949. od 18³⁰ do 20⁴⁵. Četiri puta. Dva puta straga, od čega jednom analno. Ne yrišti, jedva aponkeda zastenje, ali voli da grebe. Predata drugu Njikiti na dalju obradu.

Izgovorivši Njikita, Lavrentije kao da se ne-

I Lavrentije se oslanja šakama o pod, izbacuje noge, pokazujući kako je to Njikita igrao kačačok. Pa još usklikuje: raz, dva, tri!

— Sva se, žaba kreketava, zadihala i znoj je oblio, a nije ni čelo da obriše smela. I to da mi sutradan hazajinovu udovicu zajaše? Nikada, mamočka! Nikada!

Izmoren, Lavrentije se ponovo spušta na pod.

— Pirogi će se skroz ohladiti, Lavrentuška — molečivo će i nutkajući Matrjona.

— Do grla mi je tih tvojih piroga, mamočka. Ovde su mi seli ti tvoji pirogi — kaže drug Berija mrgodno. — A može biti da on i ne umire? On ne može umreti, je li tako mamočka?

— Nikako ne može, najmiliji moj.

— On to nas samo iskušava. Pravi se da bi video ko je kakav i ko je ko. Leži tamo, oči mu zatvorene, a kroz trepavice gvirli. I pamti. Sve pamti. Pa će onda ustati i reći: »Hapsi izdajnike, Lavrentij!« Zato što Lavrentije jedini nije pomislio... Je li tako da Lavrentije nikad nije pomislio, mamočka?

— Tako je, Lavrentuška.

— A onda će da radi konopac. Ja strašno volim konopac. Vežeš, zategni i hop!

Hop, hop, hop, skakuće drug Lavrentije Berija, prvo na levoj, onda na desnoj nozi. Pa se ponovo prući po podu i duboko zamisli.

A i prstom im je zapretio, mamočka. Evo je ovako prst podigao pa ga napred-nazad cimnuo. Ne, on neće umreti. Bilo bi to mnogo nepravedno da on umre. On će...

Lavrentijev lice ozari širok, radostan osmeħeh.

— Čemu si se ti to obradovao, najmiliji moj Lavrentuška?

— On će se u nebo vazneti.

Sada se i Matrjonine usne razvukoše u blag, topao osmeh. Priseti se svog pokojnika, što se u ratu vazneo. Poljem trčao, na minu stao i odlepršao. Kao ptičica.

— Evo će ovako to biti. Evo ovako, mamočka. Evo je ovde dača. I u dači krevet. I u krevetu hazajin. A oko dače straža. Sve moji momci. Delija do delije. Pa onda oni ašov u ruke, vrt obraduju i da nikne sade. Pa seme zatrپaju. Posle, bumbara-bum, bum-bum! Prašti li vatromet, prašti. I narod kliče, a on leti, leti, leti. Visoko, visoko, visoko. Pa ja ostanem dole i on m odozgo šapuće, tako da niko drugi ne čuje.

I Lavrentije zatvori oči. I Matrjona zatvori oči. I oboje gledaju kako on leti, leti, leti.

Prvi se prenu Lavrentije.

— Daj, deder, taj tvoj doručak, mamočka. Predomislio sam se, neću da umrem, Zainat neću.

Matrjona Filipovna, sa uzdahom olakšanja, korakom hitrim ali dostojanstvenim, izlazi.

sudbonosni susret

propalog pesnika Aleksandra Bošnjaka-Ace iz Silbaša i nesuđenog naučnika iz Novog Sada dr Spevaka.¹

zoroslav jasenski

Dr Spevak (polupijano, lukavo): Gde stanuješ?

Aca (svadalački): Tamo gde me niko neće naći!

Dr Spevak (sladunjava, još lukavije): A ko te traži?

Aca (još svadalački): Niko mene ne traži, niko!

Tu je Aca ljutito skočio na noge, udario pesnicom po stolu i, prkosno isturiši bradu, pred začudenom kafanom istresao k'o iz rukava:

Čestitka Josifu-Brou-Titu

Što si prošo pa nije ni čudo,
— prebrodio si sve životne škole.
Čvrsto srce i čelična volja,
— i ovo će jednom da prebole.

Posle zla mora doći bolje,

— ali narod zate nosi tugu.

Ubeden sam da još jednom,

— sa Srbima — proćeš svu zemaljsku kuglu.

Ustaj Tito s ljubljanskog kreveta
— mnogo tebe u životu čeka!

Posle su pili, Dugo, na miru. A posle — posle su bili u nekom jako mračnom selu. Toplo, svetla nigde, samo na nebu dve-tri poluslepe zvezde.

Dr Spevak (prijano, zatvarajući-otvarajući čas jedno, čas drugo oko, kao sova, grebući se šljastom čačkalicom po glavi): Gde stanuješ?

Aca (izvlačeći se iz zelenog auta²). Na jednoj mu nozi, umesto cipele, zavezana kapa a na glavu, umesto kape, nabio staru cipelu. Eno tamo.

Široko dvorište, žičana ograda. Po dvorištu razbacana crna prividenja, olupine, balvani.

Zvuk električnog zvončeta (!) u mraku.

Pojavila se u okviru vrata, obasjana mutnom svetlošću.

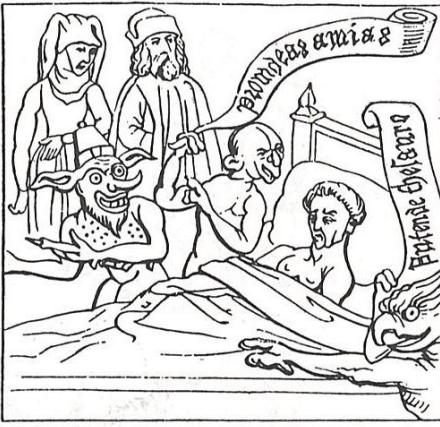
Aca (zabrinuto, poluglasno): Jovanka je bez suknje. (Zatim glasnije): Jovanka, ti ideš bez suknje!

Jovanka (ne odgovara, vuče se, ogromna, nabrekle trbušine, listova poput buradi, pokrivena krpom, koja pijanog dr Spevaka veoma smelo asocira na ženski kombinezon. Dovukla se do polurazvaljene žičane kapije, stala da čačka oko brave. Mogla je da ima šesnaest, ili tridesetšest godina. Prilično se raskrečila.)

Doktor nauka je napipao krv na eruditicom ovenčanoj glavi. Stisnuo je čačkalicu čvršće i stao da svrdla. Ubrzo, čačkalica je stajala u glavi sama, bez ičije pomoći. Nikako nije uspevao da fokusira predmete. Oči su mu plivale u nekoj ježtinastoj tečnosti, klizile naokolo bez koordinacije, svako okće za sebekce. Popilo se, ne samo sa Acom, već i sa onim advokatom, koji je pričao kako je nedavno pijan po kiši uteo motorom u jendek pun vode, upao do grla, pa se tamo i upiško, i ukakio, no da se udavi nije mogao, jer ga je, onako olakšanog, svaki put kad bi se zagnjurio voda izbacila na površinu, kao loptu, ili kao trulo jaje.

Jovanka (svom čoveku, žovijalno): Di si, pničel! (Nakon tog užleta ponovo je zapala u letargiju i, još više se raskrečivši, ravnodušno smanjila opšti tonus mišića. Začulo se upozoravajuće šištanje a zatim udarac mlaza o kamen. Jovanka je piškila, stoječki, sve muvajući kljucem oko one brave. Ma — šta piškila, pišala, debelo šorala, k'o kobila, k'o kraljica pišanja. Zlatne kapi prštale su unaokolo, zalivale sve prisutne: Acu, dr Spevaku i ostale, ako je još nekog tamo bilo, njihove cipele, pantalone, dlanove, grudi, brade, isplazene jezičine...) Tu je Aca nogom u kapi ljutito raspali po stabu kapije, bolno jauknuo a zatim, prkosno isturiši bradu, istresao k'o iz rukava:

Onanija ima tu prednost što za nju ne moraš da se oblačiš za izlazak.

Seks nije loš – ali nije ni tako dobar kao ono.

Susret sa sestrom Dobricom

Prvim pogledom — nisam verovao da je Ona,
— kada se vraćala — pogleda u mene i pristane.

Pozdrav njene nežne ruke,
— srcu mi od jednog zadade rane.

Aca (svadalački): Ja sam pesnik! Vidi!
Ispod kreveta, to je njegov tajni sef, njegov
šupljii hrast iz bajke, skrivena spilja visoko u
planini, tu čuva sve do čega mu je stalo, bez če-
ga njegov život ne bi imao imena i prezimena,
ni početka, sredine i kraja, bez čega bi se Aca
Bošnjak otkinuo sa lengerom ovog života i, lakši
od života, definitivno otplovio u svoje ludilo,
dakle ispod kreveta je Aca, stenući i pljuckaju-
ći, iščupao dve velike služave kutije od karton-
a, nabijene ispisanim papirima, naduvene i
otezale. Reži Aca, zlim okom prati izdajničke
kretanje gramzivih ruku dr Spevaka. Da ne po-
kaže — ne može, a strah ga razjeda da će mu
biti ukraden.

Aca (svadalački): Sve sam to ja napisao!
dr Spevak (čuti, tegli prljavim prstima jezik,
želi da ga dovuče pred oči, da vidi kakav je).

Jovanka (stavljući nogu iza glave, blazirano): Spaliću ja te twoje gluposti, Acika, majke
mi 'oču.

Tu je Aca obgrlio svoje dve kutije pesama i,
prkosno isturivši bradu, istresao k'o iz rukava:

Voljenoj ženi

*Znaj da su žene rodene
— tri dana pre davola.*

*U stanju su da podignu
— strašne barikade,
al ipak ih ljudi volu,
naročito kad su mlade.*

*Gde vojska ne razbije obruc
— i doživi strategijske muke.*

*Jedna žena donosi pobedu,
— i jednim osmehom i podigne sukne.*

Zatim Aca ugura svoje kutije od zejtina na-
zad pod krevet, pa se i sam tamo podvruče, u
beskrajni kosmički mirak, u svoju tajnu spilju
na vrhu planine, u šupljinu starog hrasta iz

bajke. Još se samo njegova staračka ruka na
čas pomolila, napičala onu groznu flašu, po-
vukla je u mrak — i gotovo. Više se nikad Alek-
sandar Bošnjak-Aca i dr Spevak nisu videli.

Kad se dr Spevak izjutra, ulepjen i upišan,
glavoboljan i sa mačjim govnom u ustima, iz-
vlačio iz Jovankinog kreveta, Aca ga je, negde
iz dubokih dubina, ispraćao tihim, melanholič-
nim *hrkanjem*, dajući mu, sa svoje strane, pot-
puni oprost.³

Zašto je nisam sreo — u nekom cvetnom par-
ku,

— usamljen na nekoj klupi.

Pričao bih joj sve — što mi na srcu leži,
— o prohujaloj mladosti — provedenoj u muki.

Dr Spevak (rukom obrisavši žute kapljice s
očiju primećuje da je kapija konačno otvoren-
a): Aco, kapija je otvorena.

Dvorište, pa soba.

A u sobi — lada od kreveta, uzljljulana — uz-
bibana ispod Jovankine voluminozne telesine,
koja se, Jovanka, vidi ti nje, već baškari u usra-
nim perinama i, zahvatitiši šaku one krpe na
sebi, briše se, trlja među moćnim butinama,
drhti i grgolji. A oko kreveta — kosmičkog bro-
da, valjavaju se i kovitlaju crni balvani uglja,
obezglavljeni trupci, spirale bezimenih krpja,
plavičasti leševi kanti i konzervi, rascopani
lonci i izgrizišni lanci, cipele razvaljenih sto-
maka, bolesne kokoši — jal žive, jal crknute,
okate riblje glave i mrtvački bele koske na iz-
bljuvanim ubrusima papira...

Aca, gospodar tog svemira, ritualno pada na
kolena, čelom dodiruje pod i ispod kreveta magi-
čnim rečima priziva neverovatnu, apsolutno
nepojmljivu, iz guzice bradavičaste svinje izvu-
čenu flašurdu, zapušenu šapom od mačke, zu-
bima je otvara i pruža to čudo od flaše, taj fla-
šoidni ispridak, dr Spevaku.

Aca (svadalački): Gucni!

I gucnuo je dr Spevak, primio je u svoje utro-
be taj lek protiv sujete, zubima razdrobivši
grudvice nečega, što mu je zajedno sa smrdljivom
tečnošću obilato uplivalo u senzualna us-
ta.

1 — Aleksandar Bošnjak-Aca, smetenjak, pjanica i lumpen-proleter, u vreme kada se susret zbio
imao je oko šezdeset godina i bio štićenik Neuropsihijatrijske bolnice u Višcu, paviljon br. 14, tih dana na
odsustvu, ili u bekstvu. Dr Zoroslav Spevak (27), lep momak sjajnih izgleda (završio studije sa prosečnom
ocenom 9,71) borio se za život na Institutu za pedagogiju Filozofskog fakulteta u Novom Sadu, soba br. 43.
U to vreme još nije bio doktor nauka, ali je već bilo odlučeno da nikad neće ni postati. Njih dvojica sreli su
se samo jednom, ali je taj dogadjaj, eto, bio sudbosan po obiciju: i propali pesnik, i nesuden naučnik po-
staće junaci jedne priče Zoroslava Jesenskog. Susret se zbio u jesen 1983. godine, u šugavoj kafani »Beogr-
ad« u Bačkom Petrovcu, opšteto poznat kao »Zvezda«. Pilo se solidno to večeri...

2 — Vlasnik dr Spevaka još ga nije bio razbio u paramparčad udarcem u stogodišnje drvo, mada je
uveliko bilo odlučeno da će to učiniti, i to kroz dve godine, jedne hladne jesenje noći u Novom Sadu, kraj
Katoličkog groblja, vraćajući se sa partijskog sastanka, odnosno striptiza u »Parku«, odnosno partijskog
striptiza, odnosno sastanka sa striptizetom Ančkom iz Maribora.

3 — Dve naizgled nezavisne, čak divergentne ljudske sudsbine za trenutak su se dodirnule a zatim
zauvek razišle. Ali, na tom mikroskopski sičušnom isečku njihovog dodira i uzajamnog prekrivanja formi-
ralo se jedinstveno značenjsko polje, koje se, nakon niza godina inkubacije, naizgled iznenada samouobi-
čilo u priču i postalo jedina stvarnost u kojoj, nerazlučivo isprepleteni, obitavaju fantazmagorični likovi
propagolog pesnika Ace Bošnjaka i nesudenog naučnika dr Spevaka. Bez te stvarnosti oba lika bi danas bila
puke utvare. Naime, nedugo nakog *susreta* za sudbinu Ace Bošnjaka se iznenada zainteresoval poznavati
srpski književnik Milovan Danolić i pošto je on, Aca, ispunjavao odredene kriterijume (koji su se ticali go-
dine života, egzistencijalnih okolnosti, opusa), Danolić ga je u letu 1985. godine pozvao u svoju koloniju ne-
uspelih pesnika u Gornjoj Kozici. Bila je to zapravo jedna velika seljačka kuća, prilagođena namenu, u kojoj
je živelio petnaestak ostarelih, usamljenih i siromašnih osoba, koje su celog života tvrdoglavno igrale na
poigršnu kartu pisanja »poezije« a kojima je ovde, zahvaljujući skromnom gazdinstvu, bila obezbedena os-
novna egzistencija. Pošto ga je Jovanka u meduvremenu ostavila i s nekim mečkarom otišla u beli svet,
Aca je poziv bez premišljanja prihvatao i prešao da živi u koloniju. Tu je gajio kupus, vodio koze na ispašu a
njegova nezaustavljiva pesnička energija, kojoj nije bila data milost uboženja, ovde je nesmetano izvirala
i Aca je mirno mogao u nju da veruje i na nju da se oslanja u svojoj borbi sa čudovištem, koja su ga, eto već
četrdeset leta, neprestano saletala, bio je pošteden nespazljivom sa okolinom i zaštićen od podsmeha kako
onih koji se smeju svakoj poeziji, tako i onih, koji se s visine izruguju neuspešnim nesublimisanim pesnič-
kim pokušajima. U koloniji, među sebi sličima, Aca Bošnjak, smetenjak i seoska luda, bio je drugačije do-
življavan od okoline tu je uskoro i on samog sebe počeo drugačije da doživljava, tu je Aca Bošnjak, onakav
kakvog ga vidimo 1983. godine, konačno i prestao da postoji. Danas, na izmaku 1989. on je NEKO DRUGI.

A dr Spevak? On je takođe prešao put suštinske transformacije, sve do sopstvenog rastakanja. Na-
kon *susreta* počeo je sve radikalnije da se izmotava, danju da spava a noći da provodi u skitnji, zanemario
je obaveze na Fakultetu a uskoro je sa 2,6 promila alkohola u krvi, u paramparčad razbio *onaj* zeleni auto,
umalo ne izgubivši nogu... Posle tog šoka, u panici nastojanja da zaustavi neumitni tok dogadaja, on se
u brzom hodu ženi, kupuje stan, proslavlja rođenje sina, magistrira. Ima tada trideset jednu godinu i još
uvek, spola gledano, dobre izgleda. Ali, davo perverznosti beše neumoljiv. Vrativši uskoro bespomoćnog
dr Spevaka na stare staze, natera ga da definitivno rascepí vreme na dvoje, da u vetrar zavitla dane, datume,
i terminе i, na kraju, da počne sam sebi da piše anonimna preteča pisma, kojih se pančićno boja, naročito u
fazi smišljanja. Krajem 1989. godine, dakle u vreme nastanka priče o *susretu*, dr Spevaka je već moguće
opisati kao osobu, koja zadignute košulje sama/samu sebe golica po rebrima i, s plaćem na vrhu nosa, urla
od smeha.